

Inleiding

Tussen Jesus en zijn toehoorders heerst een tragisch misverstand... nog steeds trouwens. Jezus heeft het dagelijks brood van de mensen geproefd, 30 jaar lang als tafelgenoot ook bij bruiloften en begrafenissen. In de laatste jaren heeft Hij geprobeerd de mensen te laten aanvoelen wat hun echte honger was, en wat het voedsel is dat Hij hen aanbood. En als Hij openbaart dat Hij uit de hemel is neergedaald komen we bij de kern van het ongeloof van toen en nu: Jezus beschouwen als iemand die het brood met de mensen heeft gedeeld, maar niet als degene, die met het brood zijn eigen leven wil geven. Staat Hij niet te dicht bij ... om van elders te komen?

Preek

Als Johannes zijn evangelie schrijft is hij al flink oud, we zijn eind eerste eeuw. Hij is de laatste apostel die zijn eigen Jezus' ervaring schrijft. De eerste christengemeenschappen zijn al gesticht. Bij het horen van de lezing uit Johannes, eigenlijk zijn hele evangelie, begrijpen we meteen dat Jezus' woorden niet alleen tot zijn gehoor gericht zijn, maar ook tot de tijdgenoten, tot die eerste gelovige christenen, tot hen die serieus willen gaan geloven, en tenslotte tot ons, die hier rondom dat Woord verenigd zijn. Voor de eersten gaat het vooral om het geloof in Hem en acceptie van Hem; voor de tijdgenoten van de evangelist en ons om de betekenis van de eucharistie.

De gelovigen in Johannes' tijd leven in een strijdsituatie tussen de verschillende christelijke gemeenschappen, en tussen hen en de synagogen. Vandaar dat het woord 'joden' bij Johannes vaak negatief

overkomt. Niet uit principe, maar omdat de leden van de synagogen Jezus afwezen. Deze crisis wordt door Johannes heel knap in een groter kader geplaatst, namelijk waarin de hele wereld vijandig staat tegenover God, en die probeert de status quo te handhaven. Johannes gebruikt eenvoudige begrippen om nood en heil aan te duiden, zoals honger, dorst, duisternis, levend water, brood des levens en andere. *"Ik ben het brood des levens: wie tot mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst krijgen"*. (6:35)

Echter, hoe kunnen we ons met God voeden, vragen ze zich af en wij met hen, in de zin dat Hij ons brood wordt? Waarom hebben ook wij er moeite mee, dat brood als levengevend te zien? We accepteren immers wel dat boeken verslinden onze geest verrijkt. Maar Hij, die het vleesgeworden Woord is en onze maaltijden 30 jaar lang heeft gedeeld, Hij voedt ons eveneens. De tekst doet ons denken aan de proloog van dit Evangelie, dat op de kerstochtend wordt gelezen (1:1-18), over het Woord van God, dat in het begin bij God, ja zélf God was, en mens onder de mensen geworden was in Jezus Christus. We horen hier, hoe Johannes de lezer van toen en nu beetje bij beetje tracht te brengen tot de latere belijdenis van Petrus (vers 68), namelijk: Een gelovig zicht geven op Jezus' daden en woorden.

We kunnen er ook iets negatiefs uit halen, namelijk, dat het geloof zelfs de grootste groep van de omstanders kenmerkt, die wel honger hebben, maar naar sensatie. Jezus lijkt hùn man. Daardoor krijgt het broodwonder een negatieve omraming, maar de schrijver zet ons weer op het juiste spoor en laat zien, dat Jezus is niet iemand is die op zekere dag besluit zich met God bezig te houden. Het is God die ons naar zijn Zoon trekt: Hij komt tot ons door zijn Zoon, het Woord en brood dat uit de hemel daalt en met ons zijn leven deelt. Het komende paasfeest (de Uittocht) en het overvloedige brood (het manna Ex. 16) helpen Jezus te zien als een nieuwe Mozes, die de voor de eindtijd verwachte herhaling van de wonderen van de Uittocht opnieuw realiseert. Eerder al wordt Jezus beleden als 'Mozes', de profeet die in de wereld moet komen, maar niet de politieke Messias,

zoals de zeloten die verwachten. Mozes was de Godsman bij uitstek, die de Wet ontving in de wolk op de berg bij God (Joh.6:15) Waar ligt het verschil met Jezus? Laat ik het zó zeggen, Jezus laat geen wereld, maar laat de hemel opengaan, en laat door zijn tekenen zien dat Hij de zoon van God is, en dat Hij daarom en alléén Hij ons van God, zijn Vader kan verhalen, ons bij de Vader kan brengen. *'Alleen degene die uit God is, heeft de Vader gezien'*, zegt Jezus dan ook. Voor de joden wordt dit te gek, want ze kennen hem als de zoon van Josef. (v.42)

Vragen naar de persoon van Jezus vraágt om polarisatie, en de mensen staan tegenover elkaar als gelovigen en ongelovigen. En als Jezus dan spreekt van een 'voedsel tot eeuwig leven', dat méér dan het gewone brood waard is, dan komt de menigte niet meer mee. Zij eist een teken en laat daarmee zien dat het broodwonder uit het begin van dit 6de hoofdstuk onbegrepen is gebleven. Ze morren, lezen we in de eerste verzen (41,43). Dat doet denken aan de joden van de Uittocht, die op dezelfde wijze Jahweh op de proef stelden. (Ex.15:24) Ook vandaag voltrekt zich de scheiding der geesten en zelfs onder de leerlingen van Jezus zijn er, die Jezus de rug toekeren, leren we later bij Johannes dat we de 21ste zondag zullen horen.

De belangrijkste passages uit deze broodrede zijn het begin (v. 32-25) - niet vandaag gehoord. En in het slot (v.48-51), dat we zojuist hoorden: *"Maar dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald; wie dit eet sterft niet. Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; wanneer iemand dit brood eet zal hij eeuwig leven. En het brood dat Ik zal geven voor het leven van de wereld, is mijn lichaam."* Deze woorden onderstrepen hoévéeél deze nieuwe heilsgave het brood van de Uittocht overtreft. Mozes verschafte het manna, maar nu komt het brood van de Vader, ècht brood uit de hemel. Zij die het manna aten zijn overleden in de woestijn. Het brood van de Vader laat ons niet sterven. En dat brood is Jezus zelf! Als zodanig is Hij 'van de hemel', van de Vader gekomen. Hij stilt onze levenshonger. Wie Hem eet, wie Hem toelaat in zijn leven zal een broodwonder beleven, waarvan het eerste - dat manna - slechts een zwak 'teken' is.

In de Sixtijnse kapel bewonderen we de eerste series wandschilderingen bij het binnenkomen rechts over Mozes en aan de linkerzijde over Jezus, dus het Oude Testament tegenover het Nieuwe Testament. Het nalatenschap van Mozes is wat we noemen de wet van Mozes, de Thora. Het manna wordt niet eens getoond, en daartegenover zien we de afbeelding van het laatste Avondmaal, dus Jezus' nalatenschap, de eucharistie, het brood voor de christenen onderweg.

Amen

Voorbeden

Onderricht door God's woord, openen we ons hart voor de behoeften van de mensen en bidden met vertrouwen,,,

V. Voor de Kerk die het levensbrood heeft ontvangen om de honger van alle mensen te stillen, laat

V. Voor de regeringen die de mogelijkheden benut voor een rechtvaardige en eerlijke verdeling van voedsel onder de mensen, laat ons...

V. Voor de jongeren, opdat zij de zin van delen leren ontdekken en tijd nemen om zich voor de armen in te zetten, laat

V. Voor de verschillende christelijke gemeenschappen, die nog niet hetzelfde eucharistische brood delen, laat ons....

V. Voor onde eigen intenties (in stilte), laat ons ...

Vader, trouw aan Uw liefde, verhoor ons onze gebeden door Jezus, uw Zoon, die gekomen is opdat de mensen het eeuwige leven leren kennen. Amen